

SVEBRA 2015:2

Riktlinje för kontroll och underhåll av inomhusbrandposter

Version 5

Denna riktlinje är beslutad av SVEBRAs Norm- och certifieringskommitté och träder i
kraft 2025-04-07

Innehåll

Kontroll och underhåll av inomhusbrandposter	3
1. Bakgrund	3
2. Orientering	3
3. Syfte.....	3
4. Definitioner.....	4
5. Referenser	5
6. Avgränsningar	5
7. Tillämpning.....	6
8. Rutinkontroll (egenkontroll)	6
9. Kontroll och underhåll	7
9.1 Årlig kontroll och underhåll	7
9.2 Utökad kontroll och underhåll (provtryckning).....	8
9.3 Felaktig brandpost.....	8
9.4 Märkning	9
10. Register/dokumentation.....	9

Kontroll och underhåll av inomhusbrandposter

1. Bakgrund

SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag är en samhällsnyttig förening för brandsäkerhetsföretag med en vision att göra samhället brandsäkrare.

Föreningen har till uppgift att höja statusen för SBA, systematiskt brandskyddsarbete och öka kvalitén på de tjänster som tillhandahålls i branschen genom att bistå med kompetensutveckling i form av certifiering, normer och riktlinjer, utbildning, information och rådgivning.

2. Orientering

Brandposten är ett effektivt släckredskap med oavbruten vattentillförsel och värdefull i brandens tidiga skede. En fungerande brandpost kan begränsa fara för liv samt skador på person, egendom och miljö.

3. Syfte

Syftet med SVEBRAs riktlinje för kontroll och underhåll av inomhusbrandposter är att beskriva vad som ska ingå i kontroll och underhåll för att uppfylla lagstiftning, andra regelverk och rekommendationer.

Riktlinjen är framtagen i enlighet med:

- SS-EN 671-1 Brand och räddning – Fasta släcksystem – Del 1:
Inomhusbrandposter med formstabil slang
- SS-EN 671-3 Brand och räddning – Fasta släcksystem – Del 3:
Inomhusbrandposter – Underhåll av inomhusbrandposter med formstabila slangar och slangsystem med flatrullade slangar
- arbetsmiljölagen 3 kap 2§. Allmänna skyldigheter; lokaler samt maskiner, redskap, skyddsutrustning och andra tekniska anordningar ska underhållas väl. Lag (2002:585)
- tillverkarens eller tillverkarens representants anvisningar

4. Definitioner

Brandpost	Inomhusbrandpost med formstabil slang som är tillverkad enligt SS-EN 671-1.
Brandsäkerhetstekniker	Person med utbildning, erfarenhet och kunskap om varje serviceåtgärd anvisad av tillverkare eller angiven i standard SS-EN 671-1 och SS-EN 671-3.
Huvudventil	En anslutningspunkt mellan fastighetens vatten och brandposten som går att öppna/stänga. Exempel på huvudventil är kul-, kägel- och sektorventil.
Kompetent person	Person som har erforderlig kunskap att utföra rutinkontroll.
Kontrolljournal	I kontrolljournalen antecknas olika kontroller och händelser som inträffats i verksamheten av kompetent person hos fastighetsägaren/verksamheten eller en utsedd representant.
Medlemsföretag	Företag som betalar medlemsavgift i branschföreningen SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag.
Register / dokumentation	Samlat dokument som kan vara digitalt som beskriver anläggningen och dess status.
SVEBRA-certifierad person	Person som har gått en SVEBRA-certifierande utbildning som avslutats med examination med godkänt resultat. SVEBRA-certifierande utbildning för att utföra kontroll och underhåll av inomhusbrandposter enligt SVEBRA 2007:1 Brandsäkerhetstekniker.

Tillverkare	Ett företag som konstruerar och tillverkar en produkt samt säkerställer att produkten överensstämmer med gällande krav och släpper ut den på marknaden.
Återkommande provtryckning	Återkommande provtryckning avser utökad kontroll och underhåll (provtryckning) av brandposter.

5. Referenser

I denna riktlinje finns referenser till följande dokument:

SS-EN 694:2014	Brand och räddning – Brandslangar – Formstabil slang för fasta släcksystem
SS-EN 671-1:2012	Brand och räddning – Fasta släcksystem – Del 1: Inomhusbrandposter med formstabil slang
SS-EN 671-3:2009	Brand och räddning – Fasta släcksystem – Del 3: Inomhusbrandposter – Underhåll av inomhusbrandposter med formstabila slangar och slangsystem med flatrullade slangar
SVEBRA 2007:1	Norm för krav på utbildning Brandsäkerhetstekniker
AFS 2023:12	Utformning av arbetsplatsen
ISO 7010	Varselfärger och varselskyltar

6. Avgränsningar

Denna riktlinje anger kontroll och underhåll av brandpost med formstabil slang med invändig dimension 19, 25, 33mm och med maximal 30m slang men inte brandposter med platt slang eller markbrandposter samt installation av brandpost.

7. Tillämpning

Medlemsföretag i SVEBRA har förbundit sig att tillämpa föreningens riktlinjer för kontroll och underhåll. Det gäller såväl i företagets egen verksamhet som vid marknadsföring och rådgivning till kunder.

8. Rutinkontroll (egenkontroll)

Med rutinkontroll avses den kontroll som utförs löpande av kompetent person hos fastighetsägaren/verksamheten eller en utsedd representant.

Kontrollen ska utföras regelbundet. Intervallet bör inte överskrida tre månader annat än i undantagsfall.

Vid kontrollen ska säkerställas att:

- årlig kontroll och underhåll har utförts
- brandposten är placerad på avsedd plats
- brandposten är tydligt skyltad med symbolskylt i enlighet med AFS 2023:12 eller ISO 7010.
- brandposten inte är blockerad
- brandposten är lättåtkomlig
- brandpostskåpet
 - är tydligt skyltad med hanteringsinstruktioner
 - inte har några synliga skador eller påverkad, till exempel övermålad, limmad
 - är lätt att öppna
- brandpostens hanteringsanvisning är tydlig
- brandpostens huvudventil är lätt att öppna
- brandposten inte har några synliga skador
- brandpostens huvudventil är stängd

Resultatet av rutinkontroll ska av den kompetenta personen registreras i kontrolljournal.

9. Kontroll och underhåll

Kontroll och underhåll ska utföras minst en gång per år av en SVEBRA-certifierad tekniker som har kunskap om brandposter och tillgång till gällande lagar, regelverk och rekommendationer samt verktyg och skriftliga instruktioner.

Utbildning som certifierar person att utföra kontroll och underhåll av brandposter är SVEBRA 2007:1 Brandsäkerhetstekniker.

Kontroll och underhåll ska ske i enlighet med denna riktlinje och tillverkarens anvisningar. Endast sådana komponenter, exempelvis slangar, strålrör, ventiler som är godkända enligt aktuell standard får användas som utbyteskomponenter.

9.1 Årlig kontroll och underhåll

Vid den årliga kontrollen ska det säkerställas att:

1. brandposten är placerad på avsedd plats
2. brandposten är tydligt skyltad med symbolskylt i enlighet med AFS 2023:12 eller ISO 7010.
3. brandposten inte är blockerad
4. brandposten är lättåtkomlig
5. brandpostskåpet är
 - 5.1. tydligt skyltad med hanteringsinstruktioner
 - 5.2. inte har några synliga skador eller påverkad, till exempel övermålad, limmad
 - 5.3. lätt att öppna
6. brandposten inte har några synliga skador
7. brandpostens hanteringsanvisning är tydlig
8. slangen är korrekt genom att dra ut slangen i sin helhet
9. anslutning, slangar och strålrör har rätt dimensioner
10. slangar har rätt längd
11. slangklämmor är korrekt monterade och åtdragna
12. eventuell fjäder vid navanslutning är intakt och fungerande
13. eventuell fjäder på anslutningsslang är intakt och fungerande
14. slangrulle roterar fritt i båda riktningar
15. om svängarm finns, att dess funktion är intakt. Om svängarm inte finns, att slangförare är monterad
16. brandpostens huvudventil är lätt att öppna

17. brandposten inte har läckage genom att trycksätta den med byggnadens vattenledningstryck
18. strålröret är lätt att manövrera
19. vattenflödet är lämpligt för att ge god kastlängd och strålbild
20. slangen rullas upp med bibehållet vattentryck
21. brandsäkerhetsteknikern tryckavlastar slangen vid arbetets slut samt stänger huvudventil

Resultatet av kontroll och underhåll ska av Brandsäkerhetsteknikern registreras i serviceregister / dokumentation.

9.2 Utökad kontroll och underhåll (provtryckning)

Vart femte år ska brandposten i sin helhet, med stängd huvudventil och stängt strålrör, trycksättas till maximalt arbetstryck. Brandposter med 19 och 25mm slang ska provtryckas med 12 bar och 33 mm slang med 7 bar.

I samband med provtryckning ska i register/dokumentation antecknas fastighetens vattentryck vid varje brandpost.

Vid provtryckning av brandposter med sektorventil eller annan ventil som inte klarar mottryck sker provtryckning mot tillfällig huvudventil som monteras på anslutningsslangen.

Provtryckning ska i övrigt ske i enlighet med tillverkarens anvisningar.

Efter provtryckning ska brandposten återställas.

9.3 Felaktig brandpost

Brandposten ska inte godkännas om:

1. återkommande provtryckning inte har utförts enligt svensk standard eller tillverkarens anvisning
2. brandposten eller någon reservdel saknas eller är bristfällig så att funktionen är nedsatt
3. brandposten vid användning kan orsaka fara för användaren

Om inte åtgärd för att rätta till ett fel kan vidtas omedelbart ska brandsäkerhetsteknikern omgående informera fastighetsägaren/verksamheten eller dess utsedda representant skriftligen om bristen.

För att inte försämra brandsäkerheten om en reparation behöver göras på en brandpost bör handbrandsläckare finnas i samband med att brandposten åtgärdas.

9.4 Märkning

Följande uppgifter ska framgå på brandposten:

- År och månad när årlig kontroll är utförd
- År och månad när utökad kontroll och underhåll (provtryckning) är utförd
- Namn och kontaktuppgifter till leverantören som har utfört kontrollen
- Märke som identifierar SVEBRA-certifierad person
- Om det finns anmärkning i dokumentationen

När brandpost förses med kontrolletikett ska den placeras så att märkningen inte täcker någon del av tillverkarens märkning eller användarinstruktion.

Om det finns allvarliga fel på brandposten ska den märkas på en framträdande plats med FUNGERAR EJ eller liknande, brandsäkerhetsteknikerns identifikationsmärke och datum samt att skriftligen informera uppdragsgivaren/beställaren.

10. Register/dokumentation

Efter utförda kontroller ska arbetet dokumenteras i ett register där varje brandpost går att identifiera, till exempel genom ett unikt nummer.

I registret ska det finnas:

- information om var brandposten är placerad
- slangens dimension och längd
- resultatet av kontroll och underhåll, det vill säga om brandposten är godkänd i enlighet med SVEBRAs riktlinjer
- om reparation eller annan åtgärd krävs
- vilket datum (år, månad och dag) som kontroll och underhåll utfördes
- vem som har utfört kontroll och underhåll
- fastighetens vattentryck vid respektive brandpost vid senaste utökad kontroll och underhåll (provtryckning)
- vilket datum (år, månad och dag) som senaste utökade kontroll och underhåll (provtryckning) utfördes
- vem som har utfört utökad kontroll och underhåll (provtryckning)

Registret ska hållas tillgängligt eller överlämnas till kund efter det att arbetet har utförts.